

Konferencija
O UPRAVLJANJU PROMJENAMA

CMC 2011
Change
Management
Conference

“KAKO NADVLADATI INDIVIDUALNI OTPOR PROMJENAMA”

prof.dr.sc. Davor Perkov

Zagreb, 10. ožujka 2011.

perkov
savjetovanje

KAKO NADVLADATI
INDIVIDUALNI OTPOR PROMJENAMA?

SADRŽAJ

1. Umjesto UVODA
2. Zašto promjena naliči putovanju?
3. Deset najčešćih izvora otpora i kako ga nadići?
4. “Kotač promjene”
5. ZAKLJUČAK

perkov
savjetovanje

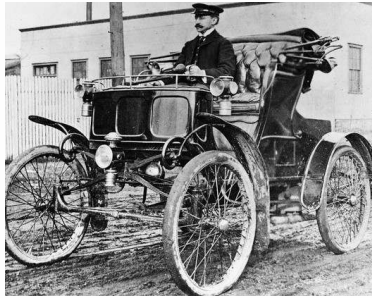
CMC konferencija 2011

2

Umjesto UVODA ...

radimo "po starom"?

Za ljudsku vrstu je znakovito da što manje prilagođava svoje navike novim uvjetima.

Sadržaj procesa društvenih promjena se sažeto može ilustrirati činjenicom da je karoserija prvog automobila Packard isporučena proizvođaču s držačem za konjski bič na vozačkoj konzoli!

Glavni CILJ upravljanja promjenama jest osigurati **ljudske reakcije** na promjene u smislu njihove provedbe sukladno postavljenim ciljevima.

Promjena je nalik putovanju

1. KAMO idemo?
2. KAKO?

3. KADA?

“Ide nam tako dobro, da moramo nešto - mijenjati!”

Izjava jednog uspješnog hrv. poduzetnika
(40-tak zaposlenih, negdje početkom 2007.g.)

10 najčešćih individualnih izvora otpora *

1. Moć navike prema uhodanim načinima rada, tehnikama i procedurama;
2. Nepoznavanje razloga promjene.
3. Osjećaj nepravde ili štete
4. Opasnost od mogućih društvenih i ekonomskih gubitaka
5. Strah od nepoznatog i neizvjesnosti

* D. Perkov, doktorska disertacija "Upravljanjem promjenama do održivog rasta poduzeća", EF Zgb, 2008., str. 325

10 najčešćih individualnih izvora otpora

6. Prijašnji poslovni uspjeh
7. Osjećaj pripadnosti
8. Razina samopouzdanja
9. Ugroženost od smanjenja ili gubitka utjecaja, moći, povlastica i kontrole,
10. Zahtjevi za dodatnom stručnom izobrazbom, edukacijom i učenjem.

4 najučestalije vrste prepreka u procesima promjena u RH

1. „Konflikti zbog različitih interesa/ciljeva sudionika u procesu promjena” (61%).
2. “Neprecizna raspodjela individualnih i timskih zadaća i odgovornosti” (57%)
3. „Previše aktivnosti koje nisu bile prioritetne” (54%) i
4. „Cilj nije bio jasno određen” (50%).

5 glavnih izvora otpora zaposlenika u S.A.D. *

1. Manjak razumijevanja za viziju i potrebu za promjenom.
2. Utjeha u *statusu quo* i strah od nepoznatog
3. Povijest i značaj tvrtke.
4. Otpor prema novoj tehnologiji, zahtjevima i procesima koji su rezultat promjene.
5. Strah od gubitka radnog mjesta.

6 glavnih izvora otpora menadžera u S.A.D. *

1. Gubitak moći i kontrole.
2. Prevelik opseg tekućih zadataka, pritisak dnevnih aktivnosti i ograničeni resursi.
3. Nedostatak vještina i iskustva potrebnih za efektivno provođenje promjene.
4. Strah od gubitka posla.
5. Nesuglasje s novim načinom rada.
6. Sumnja u nužnost promjene.

* Izvor: Prosci studija 2003.

Sidite gospodo direktori “među ljude”!

„Direktor se mora povremeno „spustiti“ do najnižih nivoa (radnika), te naći vremena i za razgovor s radnicima; ne mislimo sa svakim radnikom i ne mislimo na razglabanje o strategiji tvrtke“,

stoji među timskim rješenjima s jedne od naših radionica s velikim klijentom (2008.) na temu otpora ljudi promjenama.

Da ... točno! To je vrlo važan aspekt komuniciranja promjena!

Komunikacijski alati (taktike) za nadilaženje otpora

1. Informaciju o konkurentnosti tvrtke upotrijebite da biste izazvali **raspravu** s djelatnicima o tekućim i budućim problemima!
2. Pružite mogućnost zaposlenicima da obavijeste rukovodstvo o **nezadovoljstvu i problemima** s kojima se susreću!
3. Potaknite **dijalog o podacima** o poslovanju!
4. Postavite **visoke standarde (ciljeve)** i očekujte od ljudi da ih dostignu!

Predvidivost faza otpora

U svezi prihvatanja promjena postoje tri tipa ljudi:*

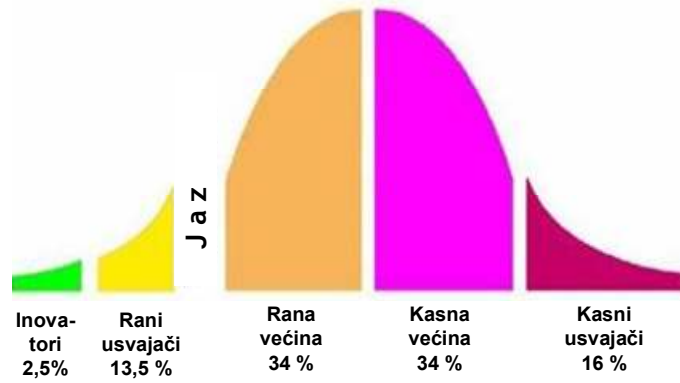
- **Prilagodljivi relativno brzo (20%)**
- **Prilagodljivi sporije (60%) i**
- **Neprilagodljivi (20%*).**

Pri ulasku u sljedeću fazu zaposlenici koji se brzo mijenjaju doživljavaju kontakt s promjenom kao konkurenciju i izazov, druga grupa ih svladava uz frustracije a neprilagodljivi iskazuju otvoreni animozitet pa je s njima teško računati.

* Izvor: Podaci za Hrvatsku temeljem istraživanja S. Marušića 1998.

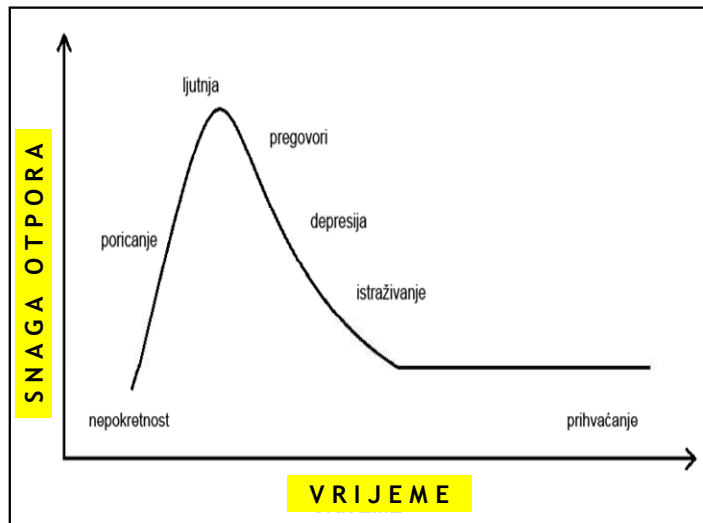
Rogersova krivulja prihvatanja poslovne promjene

Izvor: <http://suewaters.wikispaces.com/file/view/Slide12B.JPG/31092781>

Grafikon individualnog otpora

Kako nadići otpor ljudi? (1)

1. Ljudi su različiti, pa svaka promjena zahtjeva **drukčiji (selektivni) pristup** i ne postoji zajamčena “čarobna formula” za uspjeh.
2. Važna je većina ljudi koja prvo traži odgovore na ključno pitanje (pitanje svih pitanja): **DSTJ ili WIIFM!**
3. Menadžeri moraju **poticati iskazivanje otvorenog otpora**; njime je znatno učinkovitije upravljati, nego prikrivenim.
4. Za proces promjene važan je **timing** trajanja; nije dobra ni kratkoća ali ni odugovlačenje.
5. Nema drugog načina da motiviramo ljude osim da s njima **-komuniciramo!**

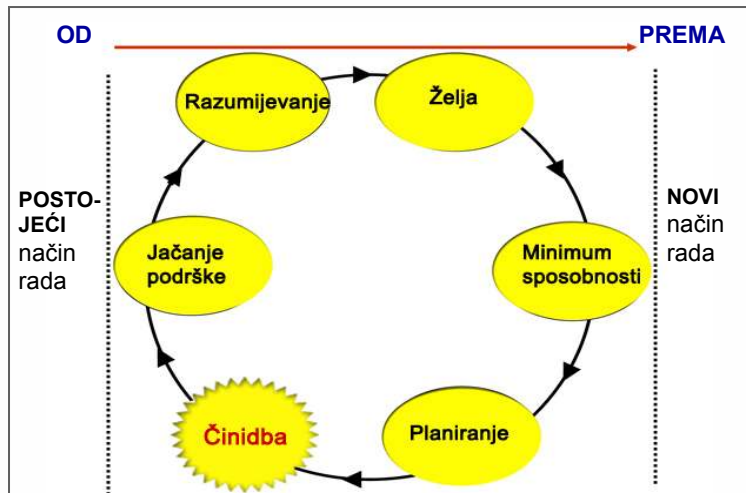

Kako nadići otpor ljudi? (2)

6. Provođitelji promjena (i sponzori) moraju biti “**prodavači nade i priče**” (a ne magle ili napuhanih balona)!
7. Pri svladavanju otpora ljudi važno je povezati: **cilj - činidbu - rezultate.**
8. Svaka promjena traži od vodstva određeni **stil vođenja** koji poprilično zavisi o:
  - vrsti promjene (strateška/operativna),
  - situaciji u okruženju (teža/lakša),
  - korporacijskoj kulturi
  - značajkama menadžera (iskustvo, znanje, hrabrost, samouvjerenost..) i
  - značajkama zaposlenika (znanje i vještine, karakter, stav...).

Individualni “KOTAČ PROMJENE”

* IZVOR: Smith, K.D., "Taking Charge of Change", Addison-Wesley, 1996., str. 58

1. Razvijajte oboje: POTREBU za promjenom i ŽELJU !

- Bez razumijevanja odgovora na pitanja **što, zašto i kako** se moraju mijenjati, te ukoliko nemaju **želju ni motiva**, ljudi neće poduzeti ništa.
- Zaposlenici brže razviju **racionalno** shvaćanje o potrebi za promjenom, negoli emocionalno.

2. Stvorite MINIMUM SPOSOBNOSTI koje zahtijevaju stjecanje novih vještina, novih načina ponašanja i međuljudskih odnosa!

- ❑ Ovdje je naglasak na „**minimumu**“ kompetencija.
- ❑ Stručna literatura i iskustvena saznanja pokazuju da **većina ljudi raspolaže osnovnom neophodnom sposobnošću** koju zahtijevaju nove vještine i ponašanje.

3. Povežite PLAN i ČINIDBU !

Najbolji planovi = konkretna činidba!

Zaposlenici češće koriste planiranje kao ispriku za sustezanje od činidbe umjesto kao sredstvo da se ona sustavno potakne i ubrza.

Za pridobivanje ljudi moramo ingeniozno i kreativno osmisliti načine da **prožive to iskustvo** jer će u protivnom sve ostati samo na verbalnoj razini.

4. Ojačajte PODRŠKU koja prati činidbu!

U vođenju ljudi kroz proces promjene, morate obratiti pažnju na četiri glavna izvora osnaženja podrške.

1. Rezultati uspješnosti!

Najsnažniji izvor usvajanja promjene jest **izvedba**.

2) Organizacijski sporazumi.

Ništa ne može tako usporiti ili zaustaviti proces kao što su interne procedure;

3) Ljudi. Što više **interaktivnosti** za stjecanje novih vještina i ponašanja, utoliko će ljudi brže uspjeti, **sami otkrivajući pritom** što funkcionira, što ne, kako improvizirati i biti bolji.

4) Reagirajte na sve moguće izvore nezadovoljstva i otpora, sve dok se nove vještine i oblici ponašanja ne integriraju u korporativni život.

Ljudi rijetko nešto nauče iz prvog pokušaja. Umjesto toga, većina nastavlja po vlastitom „kotaču promjene“.

Zato moramo cijelo vrijeme na umu imati **ukupnu sliku**, neprekidno im postavljajući pitanja te zajedno s njima utvrđivati **kako riješiti probleme i dileme** u vezi s odgovorima na ta pitanja.

Zaključak: Učinkovite promjene poslovne trebaju...

1. Početi uvjerenjem da je promjena ispravna i važna.
2. Motivirati *sponzore* promjene da promišljeno poduzmu pripremu neophodnu za oblikovanje snažne priče (engl. *change story*).
3. Pridobiti i održati **zainteresiranost i maksimalnu posvećenost** svakog uključenog.
4. Uvjeriti svakog uključenog da poduzme željene konstruktivne **aktivnosti** i da se promjene ostvare na vrijeme, u okvirima proračuna troškova i s fokusom na cilj (eng. *on time, on budget, and on target*)

IZVOR: Matejka K., Murphy A., „**Making Change Happen**“, Davis-Black Publishing, Mountain View (CA), 2005., str. xvii

“Budućnost pripada onima koji su u vrijeme velikih promjena spremni učiti, a oni koji misle da više nemaju što naučiti ostat će zatečeni u svijetu koji više ne postoji.”

E. Hoffer, američki filozof i sociolog (1902-1938)

Hvala lijepa na pozornosti !

Bilo mi je istinsko zadovoljstvo
sudjelovati na ovoj konferenciji.

Čestitke organizatorima uz zahvalu
na pozivu.

Perkov savjetovanje d.o.o.
Trsje 15, Zagreb
01 374 55 55
091 605 55 00
perkov.savjetovanje@zg.t-com.hr
www.perkov-savjetovanje.hr